

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

Rzeczpospolita
Polska

OPOLSKIE

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Wnioski i rekomendacje w zakresie wsparcia konkurencyjności i innowacyjności MŚP oraz potencjału jednostek naukowo-badawczych w województwie opolskim do 2027 roku

bluehill[^]

**dr Jakub Grabowski –
członek zespołu badawczego**

**Spotkanie Grupy Sterującej Ewaluacją i
Monitoringiem
Opole, 24 lutego 2022 roku**

OPOLSKIE CENTRUM
ROZWOJU GOSPODARKI

URZĄD MARSZAŁKOWSKI
Województwa Opolskiego

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

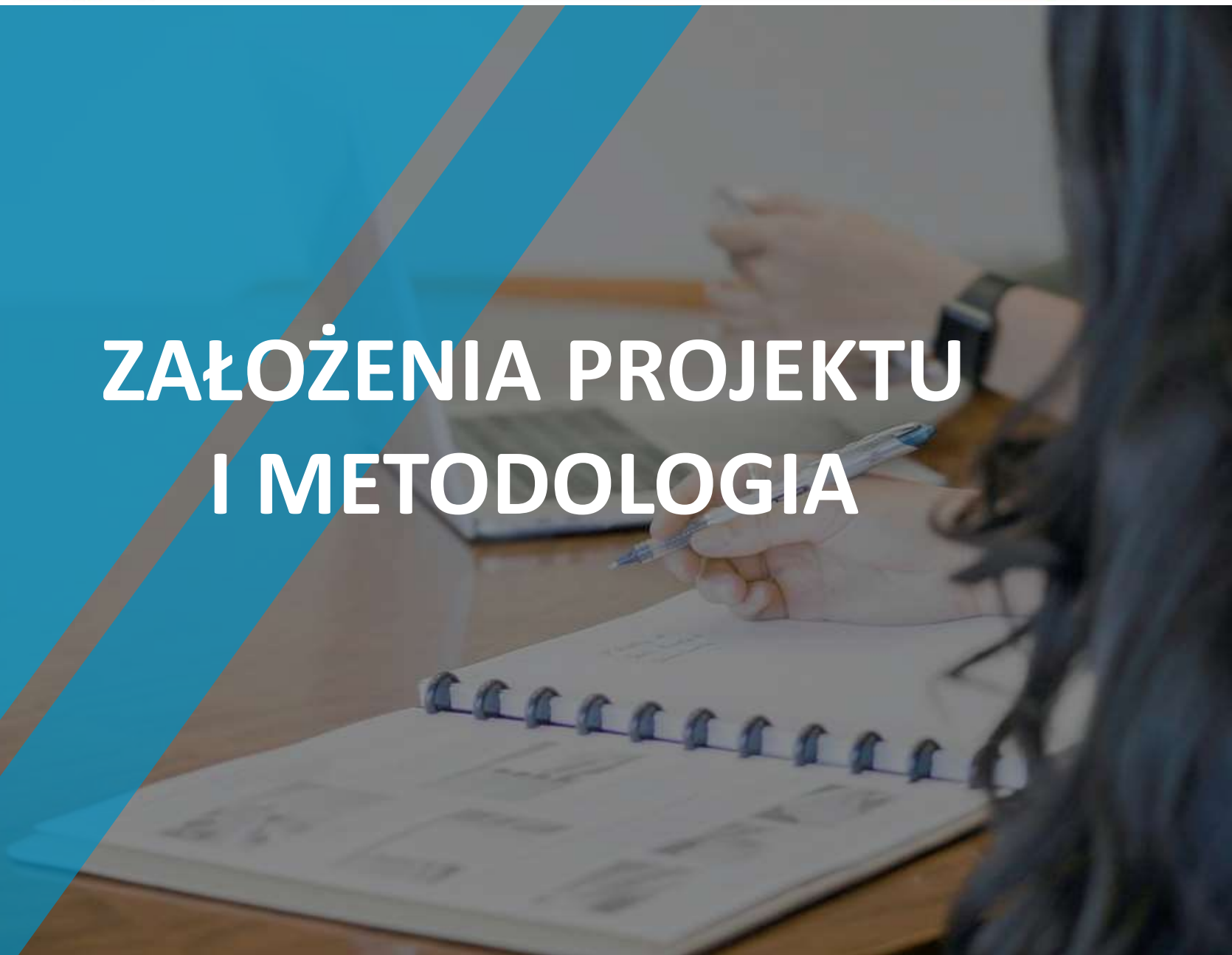
Rzeczpospolita
Polska

 OPOLSKIE

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

ZAŁOŻENIA PROJEKTU I METODOLOGIA

Główne cele projektu

Główny cel badania koncentrował się na:

a

analizie efektów wsparcia przedsiębiorstw w ramach RPO WO 2014-2020 oraz PO IR 2014-2020, w szczególności w zakresie oceny wpływu przeprowadzonej interwencji na konkurencyjność, innowacyjność i internacjonalizację przedsiębiorstw;

b

zdiagnozowaniu i ocenie potencjału badawczo-rozwojowego i innowacyjnego (B+R+I) przedsiębiorstw w województwie opolskim;

c

analizie sytuacji przedsiębiorstw z terenu województwa opolskiego w 2020 r. w związku ze światową pandemią COVID-19.

Metodologia

DESK RESEARCH (analiza wniosków o dofinansowanie, metaanaliza wniosków i rekomendacji, czy też zaleceń lub postulowanych rozwiązań, wynikających z badań, ewaluacji, analiz, czy opracowań naukowych, analiza dokumentów strategicznych)

WYWIADY (CAWI/CATI) – 405 wywiadów

INDYWIDUALNE WYWIADY POGŁĘBIONE (IDI) – 7 IDI

ZOGNISKOWANE WYWIADY GRUPOWE (FGI) - z przedstawicielami Instytucji Pośredniczącej (Opolskim Centrum Rozwoju Gospodarki) oraz Instytucji Zarządzającej RPO WO 2014-2020.

PANEL EKSPERTÓW – w celu omówienia wniosków i rekomendacji

ANALIZA EKONOMETRYCZNA KOSZTÓW I KORZYŚCI

Wnioski i rekomendacje

1

dla perspektywy finansowej 2021-2027 na temat zasadnych do wdrożenia w województwie opolskim form wsparcia, limitów wsparcia i predestynowanych grup odbiorców tego wsparcia oraz w zakresie rozwiązań wymaganych do wprowadzenia do programu „Fundusze Europejskie dla Opolskiego 2021-2027”

2

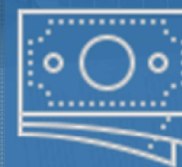
w odniesieniu do działalności badawczo-rozwojowej przedsiębiorstw w ramach regionalnych specjalizacji inteligentnych, które będą istotne z punktu widzenia kształtowania regionalnej polityki rozwoju innowacji w perspektywie 2020

3

w zakresie działań regionalnych minimalizujących skutki wynikające z pandemii COVID-19 w obszarze przedsiębiorczości/innowacyjności województwa opolskiego.

Wnioski i rekomendacje

dla perspektywy finansowej 2021-2027
na temat zasadnych do wdrożenia
w województwie opolskim form
wsparcia, limitów wsparcia i
predestynowanych grup odbiorców
tego wsparcia oraz w zakresie
rozwiązań wymaganych do
wprowadzenia do programu „Fundusze
Europejskie dla Opolskiego 2021-2027”

1

Wnioski i rekomendacje

WNIOSEK

Projekty realizowane w ramach Działania 1.2 RPO WO 2014-2020 przyczyniają się do **specjalizacji jednostek sektora B+R** w regionie.

REKOMENDACJA

Wsparcie w ramach FEO 2021-2027 powinno wzmacniać IS regionu i koncentrować się na działaniach sprzyjających ich rozwojowi.

Dwie opolskie uczelnie wyższe (Uniwersytet Opolski i Politechnika Opolska) realizowały projekty mające na celu utworzenie laboratoriów. Ich działalność będzie nakierowana na wspieranie określonych branż (stanowiących również inteligentne specjalizacje regionu). W przypadku Uniwersytetu Opolskiego będzie to branża rolno-spożywcza, zaś Politechniki Opolskiej – szeroko rozumiana branża mechaniczna.

2

Wnioski i rekomendacje

WNIOSEK

- Dalsze wspieranie działań mających na celu rozwój współpracy jednostek sektora B+R z przedsiębiorstwami.

REKOMENDACJA

Ukierunkowanie wsparcia na działania mające na celu nawiązywanie trwałej współpracy jednostek sektora B+R z otoczeniem społeczno-gospodarczym, zwłaszcza przy założeniu wykorzystania infrastruktury badawczej powstałej w ramach RPO WO 2014-2020.

Współpraca opolskich uczelni z przedsiębiorcami jest bardziej intensywna niż przeciętnie w kraju. Spośród ogółu opolskich przedsiębiorstw przemysłowych deklarujących podejmowanie współpracy w zakresie działalności innowacyjnej w latach 2017-2019 na współpracę z uczelniami wskazało 20% (w Polsce ok. 13%).

3

Wnioski i rekomendacje

WNIOSEK

- W latach 2021-2027 wdrożenie innowacji planuje tylko 65,5% (78 spośród 119 badanych przedsiębiorstw).
- W większości przypadków prowadzona przez nie działalność innowacyjna nie jest oparta na działalności badawczo-rozwojowej.

REKOMENDACJA

- Kontynuacja wsparcia we wdrażaniu innowacji w ramach kolejnego okresu programowania, zwłaszcza w zakresie innowacji opartych na działalności badawczo-rozwojowej.
- **Priorytetowo należy potraktować wsparcie dla przedsiębiorstw młodych.**

Jeśli chodzi o plany wdrażania innowacji w latach 2021-2027, to najmniej optymistyczne są mikroprzedsiębiorstwa (63,0% tej grupy nie planuje wprowadzania innowacji), a najbardziej – średnie i duże (14,0%). Wśród 34,5% przedsiębiorstw, które nie planują wdrożenia innowacji, najczęściej wskazywane powody to **brak potrzeby** (39,8% tej podgrupy) lub właśnie **brak funduszy/obawa o brak funduszy** (32% podgrupy).

4

Wnioski i rekomendacje

WNIOSEK

- Aż 33,6% badanych (40 firm) nie zna oferty IOB z regionu. Tylko 16% spośród badanych przedsiębiorstw zadeklarowało, że w latach 2014-2020 korzystało z usług regionalnych IOB. Współpraca ta jednak najczęściej nie wpłynęła na prowadzenie lub rozwijanie działalności B+R+I.

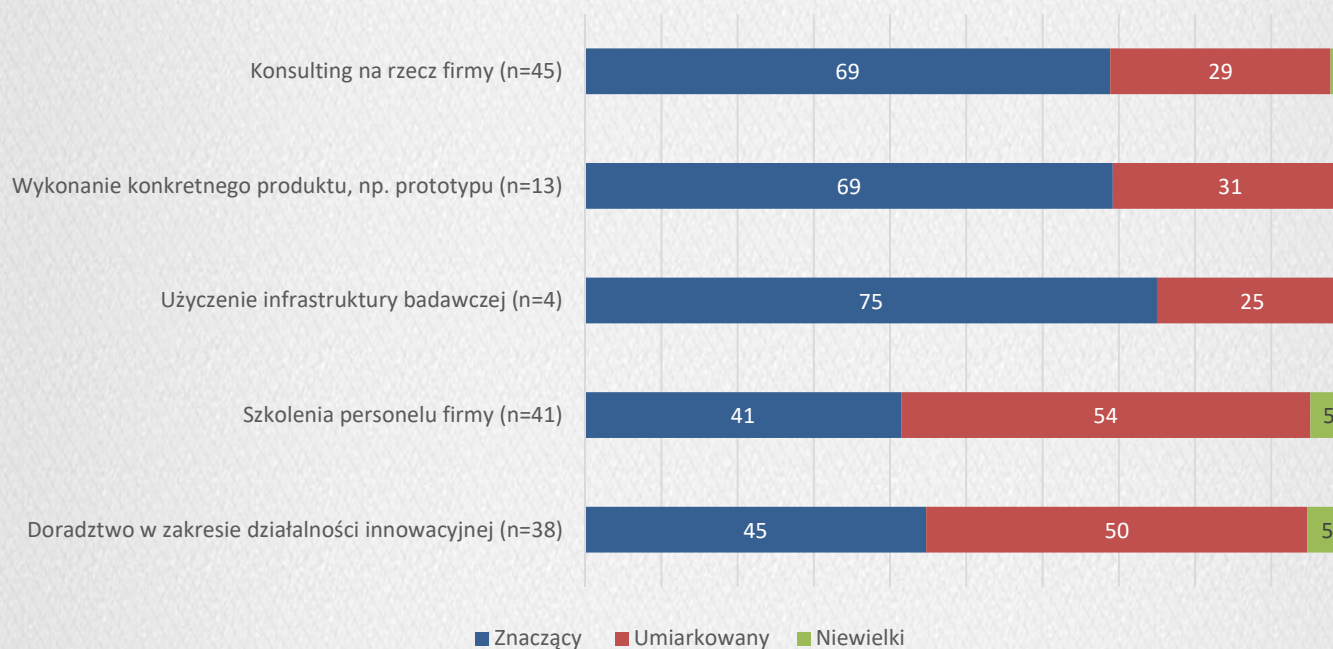

REKOMENDACJA

Kontynuacja Działania 2.3 mającego na celu wsparcie oferty usługowej IOB kierowanej do MŚP.

Należy podejmować dalsze działania mające na celu dostosowanie działań IOB do potrzeb przedsiębiorstw, jak również promocję ich działań.

Wpływ otrzymanego wsparcia na zdolność przedsiębiorstwa do budowania przewagi konkurencyjnej (%)

Źródło: opracowanie własne na podstawie badania CAWI/CATI/PAPI z przedsiębiorstwami korzystającymi ze wsparcia w ramach Działania 2.3 RPO WO, liczby respondentów podano przy poszczególnych formach wsparcia

5

Wnioski i rekomendacje

WNIOSEK

Biorąc pod uwagę założenia dokumentów nadrzędnych względem programu regionalnego (m.in. Europejski Zielony Ład), uzasadnione będzie preferencyjne traktowanie projektów uwzględniających rozwiązania proekologiczne (np. dotyczące ekoinnowacyjności).

REKOMENDACJA

Priorytetyzacja projektów uwzględniających zastosowanie rozwiązań proekologicznych w ramach projektu będącego przedmiotem wniosku do programu regionalnego na lata 2021-2027.

6

Wnioski i rekomendacje

WNIOSEK

Poddziałanie 2.1.2 dotyczące wsparcia TIK w przedsiębiorstwach cieszyło się bardzo dużym zainteresowaniem przedsiębiorstw. Ponadto realizowane projekty przyczyniały się do uzyskania szeregu dodatkowych korzystnych efektów (np. wzrost zatrudnienia, wprowadzenie nowych produktów). Analiza kosztów i korzyści wykazała, że efekty realizacji tego poddziałania cechuje wysoka efektywność kosztowa.

REKOMENDACJA

Kontynuacja działania mającego na celu wsparcie TIK w ramach programu regionalnego na lata 2021-2027.

Wskaźniki CB dla wskaźników RPO WO 2014-2020 w podziale na działania i poddziałania (w tys. zł)

Nazwa wskaźnika	1.1	2.1.1	2.1.2	2.1.3	2.1.4	2.3	2.4
Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw (dotacje) (CI 6) [zł]	1 236,0		1 000,6	658,8			1 158,0
Liczba osób objętych szkoleniami/doradztwem w zakresie kompetencji cyfrowych – kobiety [osoby]			25,7				
Liczba osób objętych szkoleniami/doradztwem w zakresie kompetencji cyfrowych – mężczyźni [osoby]			13,3				
Liczba osób objętych szkoleniami/doradztwem w zakresie kompetencji cyfrowych [osoby]			9,3				
Liczba podmiotów wykorzystujących technologie informacyjno-komunikacyjne [szt.]	1 032,7		255,4		799,9		
Liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem w celu wprowadzenia produktów nowych dla firmy (CI 29) [przedsiębiorstwa]	2 397,1		276,4	901,4	743,7		
Liczba przedsiębiorstw objętych wsparciem w celu wprowadzenia produktów nowych dla rynku (CI 28) [przedsiębiorstwa]	2 397,1		286,6	884,4	763,7		
Liczba utrzymanych miejsc pracy – kobiety [EPC]			50,1				
Liczba utrzymanych miejsc pracy [EPC]	858,2		50,1	99,9			224,2
Liczba wprowadzonych innowacji nietechnologicznych [szt.]	2 265,6		256,8	430,1	785,0		
Liczba wprowadzonych innowacji procesowych [szt.]	1 880,5		256,1	726,6	799,9		
Liczba wprowadzonych innowacji produktowych [szt.]	2 056,9		311,4	622,0	657,7		
Przychody ze sprzedaży nowych lub udoskonalonych produktów/procesów [zł]			76,5	229,0			
Wzrost zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach – kobiety [EPC]	760,0		237,7	336,7			257,5
Wzrost zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach – mężczyźni [EPC]	760,0		379,8	364,2			202,8
Wzrost zatrudnienia we wspieranych przedsiębiorstwach (CI 8) [EPC]	892,9		145,0	353,1	176,9		181,9

7

Wnioski i rekomendacje

WNIOSEK

Działania związane z wykorzystaniem technologii informacyjno-komunikacyjnych w przedsiębiorstwach najczęściej ograniczają się do obszaru zarządzania, komunikacji i reklamy. Nowoczesna gospodarka w coraz większym stopniu opierać się musi na rozwiązaniach cyfrowych.

REKOMENDACJA

Ukierunkowanie wsparcia w zakresie wykorzystania rozwiązań cyfrowych w procesach produkcji mających na celu **rozwój Przemysłu 4.0.**

8

Wnioski i rekomendacje

WNIOSEK

Wsparcie dotyczące internacjonalizacji działalności jest oczekiwane ze strony przedsiębiorstw. Wsparcie z tego działania przyczyniło się m.in. do wzrostu współpracy międzynarodowej, zmian w zakresie modelu biznesowego czy też rozpoczęcia/ intensyfikacji aktywności na rynku zagranicznym.

REKOMENDACJA

Kontynuacja wsparcia działań związanych z internacjonalizacją działalności.

9

Wnioski i rekomendacje

WNIOSEK

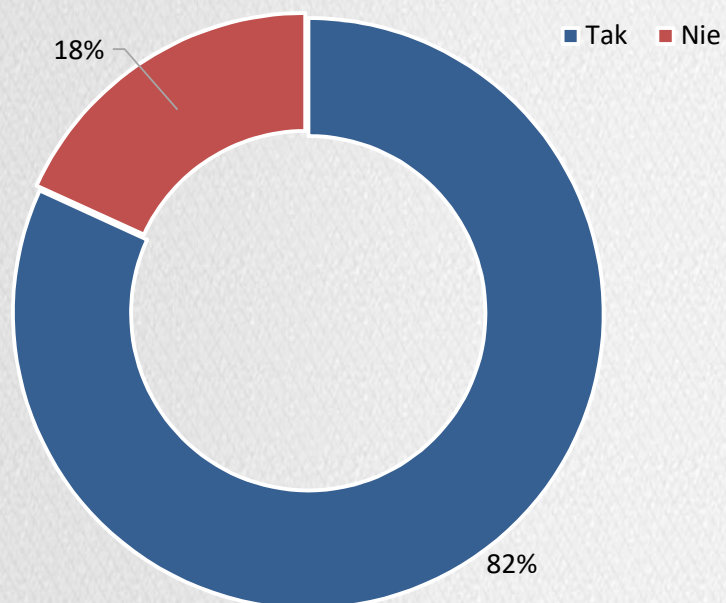
Najmniejsze podmioty dysponują relatywnie prostymi potrzebami w zakresie wsparcia (m.in. w zakresie wdrażania TIK czy też tworzenia nowej oferty produktowej/usługowej). Natomiast ich wnioski na stosunkowo niewielkie kwoty przepadają na listach rankingowych w porównaniu do dużych, wielomilionowych projektów.

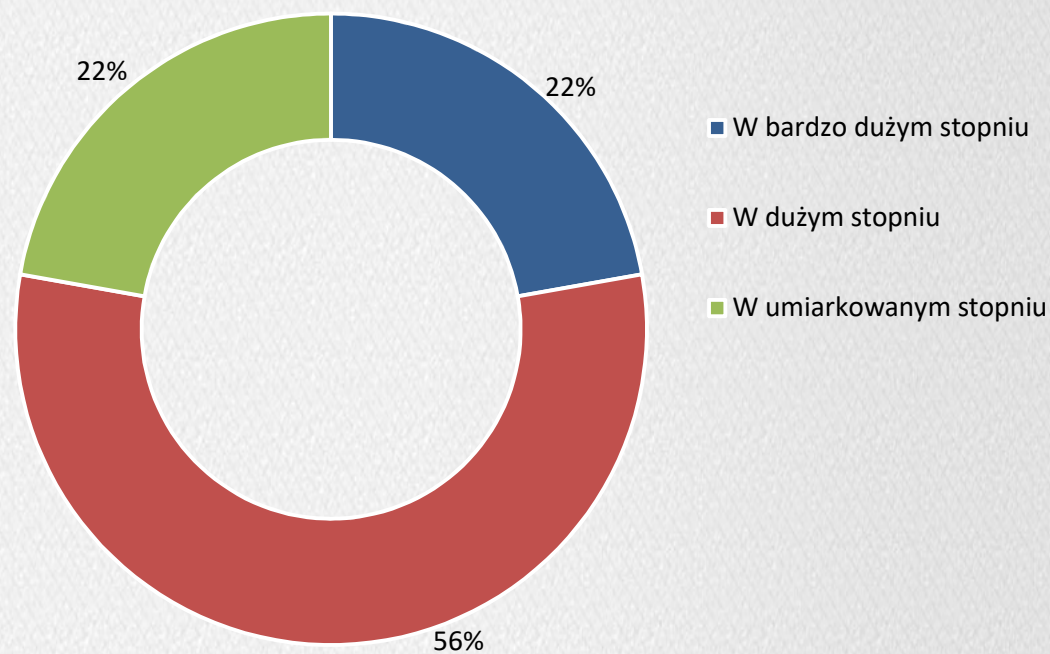
REKOMENDACJA

Wydzielenie wsparcia/alokacji dla mikroprzedsiębiorstw, np. poprzez adekwatne zapisy regulaminów naborów na etapie wdrożenia programu.

Odsetek przedsiębiorstw współpracujących gospodarczo z innymi podmiotami

Wpływ uzyskanego wsparcia w ramach Działania 2.4. na rozwój współpracy z innymi podmiotami

10

Wnioski i rekomendacje

WNIOSEK

Analiza kosztów i korzyści wykazała, iż poszczególne RIS cechuje znaczne zróżnicowanie pod względem efektywności kosztowej w zakresie takich wskaźników jak np. tworzenie nowych etatów (w tym badawczych), wprowadzanie innowacji czy ochrona własności intelektualnej).

REKOMENDACJA

Wykorzystanie premii punktowej dla RIS, w przypadku których efektywność kosztowa dotychczasowej interwencji jest najwyższa.

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

Rzeczpospolita
Polska

OPOLSKIE

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Analiza kosztów i korzyści dla wybranych wskaźników RPO WO 2014-2020 w podziale na RIS (w tys. zł)

Nazwa wskaźnika	RIS 1 Technologie chemiczne	RIS 2 Zrównoważone technologie budownictwa i drewna	RIS 3 Technologie przemysłu maszynowego i metalowego	RIS 4 Technologie przemysłu energetycznego (w tym OZE, poprawa efektywności energetycznej)	RIS 5 Technologia rolno-spożywcza, zdrowa żywność	RIS 6 Procesy i produkty ochrony zdrowia i środowiska
Inwestycje prywatne uzupełniające wsparcie publiczne dla przedsiębiorstw (dotacje) (CI 6) [1 mln zł]	1 272,2	1 085,8	1 058,4	1 407,5	1 211,3	1 032,8
Liczba dokonanych zgłoszeń patentowych [szt.]		823,0	2 125,6	1 586,6	2 386,5	

11

Wnioski i rekomendacje

WNIOSEK

Interwencja w zakresie działalności B+R przedsiębiorstw nie wpłynęła istotnie na rozpoczęcie działalności B+R przez przedsiębiorstwa, które dotychczas nie podejmowały takiej działalności.

REKOMENDACJA

Wyodrębnienie instrumentu wsparcia rozpoczęcia działalności B+R przedsiębiorstw dla podmiotów bez wcześniejszego doświadczenia.

12

Wnioski i rekomendacje

WNIOSEK

Wsparcie działalności B+R+I w przypadku przedsiębiorstw w formie zwrotnej nie przynosi zakładanych rezultatów ze względu na ryzyko, jakim obarczone są tego typu projekty.

REKOMENDACJA

Ze względu na ograniczone kompetencje przedsiębiorstw w zakresie prowadzenia działalności B+R+I oraz wysokie ryzyko realizacji takich projektów rekomendowane jest wykorzystanie instrumentów dotacyjnych lub mieszanych.

13

Wnioski i rekomendacje

WNIOSEK

Warunkiem skutecznego działania instytucji otoczenia biznesu jest specjalizacja oraz współpraca z różnymi podmiotami podczas realizacji inicjatyw.

REKOMENDACJA

Rekomendowane jest zidentyfikowanie kluczowych IOB dla obszarów inteligentnej specjalizacji i wsparcie ich profesjonalizacji wraz z wymogami podjęcia aktywności wsparcia rozwoju danego obszaru specjalizacji.

14

Wnioski i rekomendacje

WNIOSEK

W efekcie pandemii COVID-19 oraz towarzyszących jej barier w prowadzeniu działalności gospodarczej skutkujących ograniczeniami sprzedaży przedsiębiorstwa z województwa opolskiego starały się aktywnie działać na rzecz poszukiwania nowych rynków zbytu zarówno krajowych, jak i zagranicznych.

REKOMENDACJA

Dalsze wspieranie przedsiębiorstw (zwłaszcza mikro) w zakresie **podnoszenia kompetencji promocyjno-marketingowych.**

Wnioski i rekomendacje

wynikające z badania działalności badawczo-rozwojowej przedsiębiorstw w ramach regionalnych specjalizacji inteligentnych, które będą istotne z punktu widzenia kształtowania regionalnej polityki rozwoju innowacji w perspektywie 2020+

1

Wnioski i rekomendacje

WNIOSEK

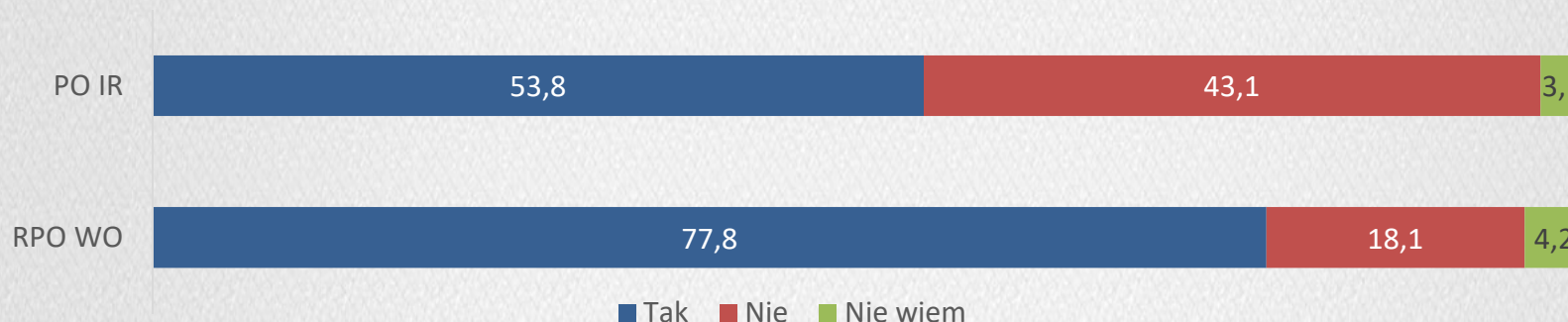
Znaczna część przedsiębiorstw jako przyczynę niekorzystania ze środków finansowych przeznaczonych na B+R+I wskazuje na **brak potrzeby** lub brak takich celów.

REKOMENDACJA

Zapoczątkowanie wsparcia typu mentoringowego i brokeryngowego w stosunku do przedsiębiorstw, które dysponują potencjałem (związanym z branżą, wielkością firmy) w kierunku działalności innowacyjnej, a nie deklarują takiej potrzeby.

Występowanie po stronie beneficjentów problemów z finansowaniem działalności B+R lub procesu powstawania innowacji przed skorzystaniem ze wsparcia w ramach RPO WO 2014-2020 i POIR (%)

2

Wnioski i rekomendacje

WNIOSEK

W przypadku obszaru specjalizacji związanego z sektorem spożywczym i rolnictwem aktywność przedsiębiorstw w zakresie korzystania ze wsparcia jest bardzo ograniczona.

REKOMENDACJA

Ze względu na zakres interwencji w ramach funduszy europejskich oraz funduszy Wspólnej Polityki Rolnej, w tym warunki finansowania, zasadne jest nawiązanie współpracy z wojewódzkim ośrodkiem doradztwa rolniczego w celu promowania możliwości wykorzystania funduszy.

3

Wnioski i rekomendacje

WNIOSEK

Z uwagi na nowe trendy i nisze technologiczne, a także zmieniające się priorytety w zakresie badań, rozwoju i innowacji istotne jest **aktualizowanie wyznaczonych kierunków strategicznych** i podejmowanych działań. Również KE zaleca monitoring oraz ewaluację strategii innowacji, co za tym idzie – **weryfikację i aktualizację listy** i opisów inteligentnych specjalizacji.

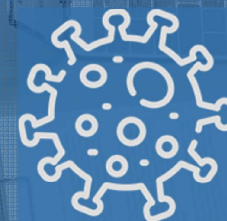

REKOMENDACJA

Aktualizacja obszarów inteligentnej specjalizacji regionu.

Wnioski i rekomendacje

w zakresie działań regionalnych minimalizujących
skutki wynikające z pandemii COVID-19
w obszarze przedsiębiorczości/innowacyjności
województwa opolskiego

1

Wnioski i rekomendacje

WNIOSEK

Poszczególne branże w niejednakowym stopniu wykazują podatność na występowanie negatywnych skutków COVID-19. **Podregion nyski** z uwagi na swoją strukturę gospodarczą mierzoną udziałem branż podatnych na występowanie ograniczeń działalności jest na nie **szczególnie narażony** (relatywnie większy udział podmiotów związanych z budownictwem, handlem oraz usługami handlu i naprawy pojazdów).

REKOMENDACJA

Zabezpieczenie na potrzeby przedsiębiorstw z podregionu nyskiego działających w branżach/sektorach działalności podatnych na występowanie ograniczeń działalności dodatkowych działań wzmacniających ich odporność na zjawiska kryzysowe.

Prawdopodobieństwo wystąpienia określonych ograniczeń w działalności przedsiębiorstw w różnych branżach: N – niskie, Ś – średnie, W – wysokie

Sekcje PKD 2007	Możliwość pracy zdalnej	Prawdopodobieństw o redukcji zatrudnienia	Udział % przedsiębiorstw z poszczególnych sekcji PKD w województwie opolskim		
			Ogółem	Podregion opolski	Podregion nyski
F – budownictwo	N	Ś	15,2%	14,5%	16,2%
G – handel hurtowy i detaliczny; naprawa pojazdów samochodowych, włączając motocykle	Ś	W	21,5%	20,7%	22,9%
L – działalność związana z obsługą rynku nieruchomości	Ś	Ś	8,7%	7,5%	10,7%

Źródło: opracowanie własne na podstawie: Grant Thornton, *Rynek pracy w czasie COVID-19*, <https://grantthornton.pl/wp-content/uploads/2020/05/Rynek-pracy-w-czasie-koronawirusa-RAPORT-08-05-2020.pdf> oraz Banku Danych Lokalnych GUS

2

Wnioski i rekomendacje

WNIOSEK

Biorąc pod uwagę występujące we współczesnej gospodarce **powiązania pomiędzy branżami**, należy mieć na uwadze, że utrudnienia w działalności jednych branż mogą **rzutować na inne**. **Zaburzenia łańcuchów** dostaw są istotną dodatkową konsekwencją oddziaływania COVID-19.

REKOMENDACJA

Uruchomienie regionalnego wsparcia dla sektorów działalności powiązanych z branżami objętymi lockdownem gospodarczym (poddostawcy towarów bądź podwykonawcy usług świadczonych przez przedsiębiorstwa dotknięte administracyjnymi ograniczeniami w funkcjonowaniu) pod postacią taką, jak oferowane branżom bezpośrednio objętym ograniczeniami w działalności gospodarczej.

Fundusze Europejskie
Program Regionalny

Rzeczpospolita
Polska

OPOLSKIE

Unia Europejska
Europejskie Fundusze
Strukturalne i Inwestycyjne

Potencjalny wpływ pandemii COVID-19 na funkcjonowanie wybranych branż

Branże	Potencjalny wpływ pandemii COVID-19	Udział % przedsiębiorstw z poszczególnych branż w woj. opolskim
Turystyka, hotelarstwo, gastronomia	Spadek popytu	2,94%
Transport lotniczy	Spadek popytu	0,02%
Produkcja pojazdów samochodowych	Problemy z dostawami materiałów	0,05%
Produkcja komputerów, wyrobów elektronicznych i optycznych	Problemy z dostawami materiałów	0,09%
Produkcja elektrycznych silników, prądnic i transformatorów	Problemy z dostawami materiałów	0,13%
Produkcja aparatury rozdzielczej i sterowniczej energii elektrycznej	Problemy z dostawami materiałów	
Produkcja elektrycznego sprzętu gospodarstwa domowego	Problemy z dostawami materiałów	
Opieka zdrowotna	Wzrost popytu/niewystarczające zasoby	4,74%
Produkcja leków	Wzrost popytu/niewystarczające zasoby	0,01%
Sprzedaż hurtowa: odzieży i obuwia, wyrobów tekstylnych, artykułów użytku domowego, komputerów i urządzeń peryferyjnych, sprzętu elektronicznego i telekomunikacyjnego	Problemy z dostawami towarów	5,01%

Źródło: A. Duda, W. Stępień, R. Pelc, Gospodarka łapie koronawirusa, BNP Paribas, <https://media.bnpparibas.pl/mediateka/1570041> oraz Bank Danych Lokalnych GUS

3

Wnioski i rekomendacje

WNIOSEK

Relatywnie najmniej odporne na oddziaływanie kryzysu wywołanego pandemią COVID-19 są najmniejsze przedsiębiorstwa.

REKOMENDACJA

Uruchomienie regionalnego programu wsparcia dla mikroprzedsiębiorstw z branż obejmowanych ograniczeniami wdrażanymi na skutek pandemii COVID-19.

4

Wnioski i rekomendacje

WNIOSEK

Ograniczenia w funkcjonowaniu przedsiębiorstw relatywnie szybko przekładają się na sytuację na rynku pracy, przyczyniając się do wzrostu stopy bezrobocia. Po ustaniu sytuacji kryzysowej sytuacja przedsiębiorstw ulega poprawie. Kluczowym obszarem wpływu COVID-19 jest oddziaływanie na płynność finansową przedsiębiorstw. Konieczne jest **zmniejszenie bieżących obciążeń** w sytuacji ograniczeń w działalności.

REKOMENDACJA

Wspieranie przedsiębiorstw w **finansowaniu kosztów bieżącej działalności** (w tym kosztów wynagrodzeń pracowników) w sytuacji wprowadzenia obostrzeń i ograniczeń administracyjnych związanych z prowadzeniem działalności gospodarczej.

5

Wnioski i rekomendacje

WNIOSEK

Jednym z kluczowych problemów oferowanego dotąd systemu dystrybucji wsparcia była **długotrwałość procedur**, które nie zapobiegają występowaniu negatywnych zjawisk na rynku pracy.

REKOMENDACJA

Wprowadzenie **uproszczonej ścieżki** otrzymywania wsparcia przez przedsiębiorstwa objęte ograniczeniami działalności.

Dziękujemy za uwagę

Projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Społecznego oraz środków budżetu województwa opolskiego w ramach pomocy technicznej Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2014 – 2020

„Opracowanie przez beneficjenta dokumentu strategicznego wskazującego kierunki rozwoju województwa opolskiego dla polityki badawczo rozwojowej w latach 2020 - 2027” nr decyzji: RPOP.01.01.00-16-0001/18-01 z dnia 17.12.2018 r. Projekt współfinansowany przez Unię Europejską ze środków Europejskiego Funduszu Rozwoju Regionalnego w ramach Regionalnego Programu Operacyjnego Województwa Opolskiego na lata 2014-2020 Działanie 1.1 Innowacje w przedsiębiorstwach